

TIBBIYOT O'QUV YURLARIDA DINIY ONGNI SHAKLLANTIRISHNING DOLZARBLIGI

Umbetova Eldana Yermek qizi

Ilmiy rahbar: Ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi

Ro'ziyev Navro'z Ixtiyorovich

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

Toshkent, O'zbekiston

Annotatsiya: Globallashuv jarayonlari, axborot oqimining keskin ortishi hamda turli g'oyaviy ta'sirlarning kuchayishi sharoitida yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini shakllantirish muhim ijtimoiy vazifalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa tibbiyot sohasida tahsil olayotgan talabalar kelajakda inson salomatligi va hayoti bilan bog'liq mas'uliyatli faoliyat olib borishlari sababli ularda yuksak axloqiy qadriyatlar, insonparvarlik tamoyillari va ma'naviy barqarorlikni shakllantirish alohida ahamiyat kasb etadi. Mazkur maqolada tibbiyot o'quv yurtlarida diniy ong va ma'naviy qadriyatlarni shakllantirishning dolzarbligi, uning talabalarning axloqiy qarashlari hamda kasbiy mas'uliyatiga ta'siri ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida ta'lim jarayonida ma'naviy-ma'rifiy ishlarning o'rni, diniy savodxonlikning ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashdagi roli va yoshlarni turli radikal g'oyalardan himoya qilish mexanizmlari o'rganildi. Olingan natijalar tibbiyot ta'limida ma'naviy tarbiya komponentini kuchaytirish zarurligini ko'rsatadi.

Tayanch so'zlar: diniy ong, ma'naviy tarbiya, tibbiyot ta'limi, talaba yoshlar, axloqiy qadriyatlar, diniy savodxonlik, ijtimoiy barqarorlik.

THE IMPORTANCE OF DEVELOPING RELIGIOUS AWARENESS IN MEDICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS.

Umbetova Eldana Yermek qizi

Scientific Supervisor: Teacher of the Department of Social Sciences Ro'ziyev

Navro'z Ixtiyorovich

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

Toshkent, O'zbekiston

Abstract: In the context of globalization and the rapid spread of information, the worldview of young people is increasingly influenced by various ideological factors. Students studying in medical institutions will become specialists responsible for human health and life in the future; therefore, it is important to develop high moral values and ethical principles in them. This article analyzes the relevance of forming religious consciousness in medical educational institutions and its impact on the spiritual worldview and professional responsibility of students. The results of the study show that increasing religious literacy and organizing spiritual and educational activities systematically play an important role in shaping a healthy worldview among students.

Keywords: religious consciousness, moral education, medical education, religious literacy, youth, ethical values.

АКТУАЛЬНОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ РЕЛИГИОЗНОГО СОЗНАНИЯ В МЕДИЦИНСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Умбетова Элдана Ермек кизи

Научный руководитель: Преподаватель кафедры социальных наук

Рузиев Навруз Ихтиёрович

Ташкентский государственный медицинский университет

Ташкент, Узбекистан

Аннотация: В условиях глобализации и расширения информационного пространства мировоззрение молодежи подвергается воздействию различных идеологических факторов. Студенты медицинских учебных заведений в будущем станут специалистами, ответственными за здоровье и жизнь человека, поэтому формирование у них высоких моральных ценностей и этических принципов имеет особое значение. В данной статье рассматривается актуальность формирования религиозного сознания в медицинских учебных заведениях, а также его влияние на духовное мировоззрение и профессиональную ответственность студентов. Результаты исследования показывают, что повышение религиозной грамотности и системная организация духовно-просветительской работы способствуют формированию здорового мировоззрения у молодежи.

Ключевые слова: религиозное сознание, духовное воспитание, медицинское образование, религиозная грамотность, молодежь, нравственные ценности

Kirish: Hozirgi davrda jamiyat taraqqiyoti nafaqat ilmiy-texnik rivojlanish, balki insonning ma'naviy kamoloti bilan ham chambarchas bog'liqdir. Yosh avlodning dunyoqarashi, axloqiy qarashlari va qadriyatlari jamiyat barqarorligi hamda taraqqiyotining muhim omillaridan biri hisoblanadi. Shu sababli ta'lim tizimida ma'naviy-ma'rifiy tarbiyaga alohida e'tibor qaratish zarur. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari jamiyat uchun malakali shifokor kadrlarini tayyorlash bilan bir qatorda, yuksak axloqiy fazilatlarga ega bo'lgan mutaxassislarni shakllantirish vazifasini ham bajaradi. Shifokor kasbi inson hayoti va sog'lig'i bilan bevosita bog'liq bo'lgani sababli bu soha vakillaridan nafaqat professional bilim, balki yuksak insonparvarlik, mas'uliyat va ma'naviy barqarorlik talab etiladi. So'nggi yillarda yoshlar ongiga turli mafkuraviy ta'sirlar, ayniqsa diniy mazmundagi noto'g'ri talqinlar kirib kelishi xavfi ortib borayotganligi kuzatilmoqda. Shu nuqtai

nazardan tibbiyot o'quv yurtlarida talabalar orasida diniy savodxonlikni oshirish, diniy ongni sog'lom asosda shakllantirish hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhini mustahkamlash dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Adabiyotlar sharhi : Mazkur masala ko'plab ilmiy tadqiqotlarda ma'naviy tarbiya, yoshlar dunyoqarashi va diniy savodxonlik kontekstida o'rganilgan. Pedagogika va sotsiologiya sohasidagi tadqiqotlar yoshlarning ma'naviy qadriyatlari shakllanishida ta'lim muassasalarining muhim rol o'ynashini ko'rsatadi. Ba'zi ilmiy ishlarda diniy savodxonlikning yetishmasligi turli radikal g'oyalar ta'sirining kuchayishiga sabab bo'lishi mumkinligi ta'kidlanadi. Shu sababli oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilan ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tizimli tashkil etish zarurligi qayd etiladi. Tibbiyot ta'limiga oid tadqiqotlar esa shifokorlik kasbida axloqiy tamoyillar, insonparvarlik va mas'uliyat muhim o'rin tutishini ko'rsatadi. Bu jihatlar ko'p jihatdan talabaning ma'naviy tarbiyasi va dunyoqarashi bilan bog'liqdir.

Metodologiya: Tadqiqot jarayonida bir qator ilmiy usullardan foydalanildi. Jumladan:

1. ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish;
2. qiyosiy tahlil usuli;
3. sotsiologik kuzatuv va umumlashtirish metodlari.

Tibbiyot ta'lim muassasalarida talabalarning ma'naviy qarashlari, diniy savodxonligi hamda axloqiy qadriyatlari shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar o'rganildi. Shuningdek, ta'lim jarayonida ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarning samaradorligi tahlil qilindi.

Natijalar: Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida diniy ongini shakllantirish bir nechta muhim omillar bilan bog'liq:

1. Ma'naviy-ma'rifiy ta'limning tizimli tashkil etilishi.
2. Talabalarga milliy va diniy qadriyatlar haqida to'g'ri ma'lumot berilishi ularning dunyoqarashini kengaytiradi.
3. Diniy savodxonlik darajasining oshishi.
4. Talabalar diniy masalalarda ilmiy va tarixiy asoslangan bilimga ega bo'lganda, turli noto'g'ri g'oyalarga berilish ehtimoli kamayadi.
5. Kasbiy axloqning mustahkamlanishi.
6. Shifokorlik faoliyatida insonparvarlik, halollik va mas'uliyat kabi fazilatlar muhim o'rin tutadi.

Muhokama: Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, tibbiyot ta'limida nafaqat professional bilim, balki ma'naviy tarbiya ham muhim ahamiyatga ega. Talabaning ma'naviy dunyoqarashi uning kelajakdagi kasbiy faoliyatiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Diniy ongini sog'lom va ilmiy asosda shakllantirish yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish, ularni turli ekstremistik g'oyalardan himoya qilish hamda jamiyatda barqaror muhitni ta'minlashga xizmat qiladi. Shu sababli oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy ishlarni zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etish zarur.

Xulosa: Yuqorida keltirilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, tibbiyot o'quv yurtlarida diniy ongini shakllantirish masalasi bugungi kunda alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki tibbiyot sohasida tahsil olayotgan talabalar kelajakda inson hayoti va salomatligi uchun mas'ul bo'lgan mutaxassislar sifatida faoliyat yuritadilar. Shu sababli ularda nafaqat chuqur kasbiy bilim, balki yuksak ma'naviy qadriyatlar, insonparvarlik va axloqiy mas'uliyat ham shakllangan bo'lishi zarur. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, talabalar o'rtasida diniy savodxonlikni oshirish, diniy

qadriyatlarni to'g'ri tushuntirish hamda ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tizimli tashkil etish yoshlarning dunyoqarashini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, tibbiyot ta'limi jarayonida ma'naviy tarbiya va kasbiy etikani uyg'un holda olib borish kelajak shifokorlarining mas'uliyatini oshirishga xizmat qiladi. Shuningdek, sog'lom diniy ong yoshlarni turli zararli g'oyalar va noto'g'ri talqinlardan himoya qilishda muhim omil hisoblanadi. Shu bois oliy ta'lim muassasalarida talabalarning ma'naviy rivojiga qaratilgan tadbirlarni kengaytirish, ularning diniy savodxonligini oshirish va milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash dolzarb vazifalardan biri bo'lib qolmoqda. Umuman olganda, tibbiyot ta'limida ma'naviy va axloqiy tarbiya komponentlarini kuchaytirish kelajakda jamiyat uchun nafaqat bilimli, balki yuksak ma'naviyatli va mas'uliyatli shifokorlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent, 2008.
2. Yo'ldoshev J., Usmonov S. Pedagogika asoslari. – Toshkent, 2019.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlar ma'naviyatini rivojlantirishga oid qarorlari.
4. Abdullayeva N. Yoshlar ma'naviy tarbiyasi masalalari. – Toshkent, 2021.
5. Rahimov A. Ta'lim jarayonida ma'naviy qadriyatlarni shakllantirish. – Toshkent, 2020.